

Jaarverslag 2024

Stedenband Tilburg-Matagalpa

De jubileummural op de Pijnboomflat

Jaarverslag

Beste lezer,

Het nieuwe jaar is op het moment van schrijven alweer twee maanden oud. 2025 gaat met rasse schreden; binnenkort is het alweer Carnaval. In 2024 (net als in 2025) heeft de STM daar niets mee gedaan. Dat was ooit wel anders! Maar we kunnen ook niet op alle fronten actief zijn, niet overal zijn immers vrijwilligers voor te porren.

En toch, alle activiteiten uit dit verslag, over het jaar waarin we 40 jaar Stedenband vierden, werden en worden door vrijwilligers gedragen. Zonder hen bijvoorbeeld geen jubileumavond en -expositie, een proces van bijna een jaar voorbereiding. Dit alles uiteraard aangestuurd door onze coördinator, Miranda, zonder wie de Stedenband er geheid anders uit had gezien. Miranda is al jaren een drijvende kracht achter de Stedenband en wil ik dan ook, namens het bestuur, in het zonnetje zetten. Een groot deel van de 40 jaar Stedenband heeft zij meegemaakt en gecoördineerd. Het bestuur is haar daarvoor enorm dankbaar.

Iets anders om trots op te zijn, is wel de aanwas van jongeren. Het is bijzonder dat wij goed worden gevonden door jongeren en studenten. Ze gaan aan de slag met een klus, lopen een tijdje mee en vertrekken vaak na verloop van tijd ook weer. Dat is anders dan de "oude garde", onze vaste kern van vrijwilligers. Ook zonder hún inzet hadden we geen 40-jarig bestaan kunnen vieren. Tof dat jullie je zo lang hebben ingezet en vaak nog steeds doen! De Stedenband heeft beide groepen nodig om door te kunnen gaan.

Onze Stedenband bestaat natuurlijk uit twee partijen: ook zonder de inzet van de vrijwilligers van het Comité Mano Vuelta in Matagalpa hadden we het geen 40 jaar volgehouden. Terecht dat we dat in november in aanwezigheid van Janett Castillo hebben mogen vieren. Het bestuur van de Stedenband heeft enorme bewondering voor de doorzettingskracht van de mensen van het Comité. Soms lijkt het wel alsof zij moeten vechten tegen de bierkaai. U leest er elders in dit jaarverslag nog wel over.

Ik hoop dat u en jullie dit verslag van ons jubileumjaar op waarde weten te schatten en dat de foto's warme herinneringen aan de verschillende activiteiten zullen oproepen.

Theo Smeele – voorzitter

Bestuur Comité Mano Vuelta

Colofon

Stichting

Stedenband Tilburg-Matagalpa (STM)
Piushaven 20E, 5017 AN Tilburg
Tel. 06 - 2344 4407
stedenband@tilburg-matagalpa.nl
www.tilburg-matagalpa.nl
www.cafematagalpa.nl

De STM is ook op Facebook en Instagram te vinden of volg ons op X (Twitter) via @mimatagalpa. Onze projecten Social Tourism Nicaragua en Café Matagalpa zijn ook op Facebook en Instagram te vinden.

Bestuur

Theo Smeele – voorzitter
Joost van Bladel – penningmeester
Frans Couwenberg
Wies van Berkel
Theo Hoedjes

Medewerker en samenstelling jaarverslag

Miranda van der Klaauw – coördinator

Vormgeving

GratisPromotie (Henk)

1. Wie zijn wij?

De Stichting Stedenband Tilburg-Matagalpa (STM) is een Tilburgse vrijwilligersorganisatie die al vele jaren intensieve contacten onderhoudt met organisaties in zusterstad Matagalpa in Nicaragua (Midden-Amerika). Samen met onze partnerorganisatie Comité Mano Vuelta dragen wij bij aan een duurzame en rechtvaardige ontwikkeling in zowel Tilburg als Matagalpa. Wij stimuleren de organisatie en emancipatie van groepen kansarme inwoners in de stad en regio Matagalpa en organiseren (kennis)uitwisselingen, met name op het gebied van onderwijs.

De STM werkt met een groep actieve, betrokken en deskundige vrijwilligers aan het versterken van mondiale bewustwording van Tilburgers. Wij zijn ons niet alleen bewust van de mondiale uitdagingen, maar ook van het feit dat wat we doen effect heeft op de wereld en dat wat er gebeurt in de wereld effect heeft op ons in Tilburg. In onze activiteiten en bij events maken we dat duidelijk.

Meer over onze stichting, visie, missie, doelen en werkwijze, vind je op onze website www.tilburg-matagalpa.nl/over-foot.

Voor alle activiteiten kunnen we nieuwe vrijwilligers goed gebruiken. Onze vacatures staan op www.vrijwilligerstilburg.nl. Leuk? Laat het ons weten!

2. Activiteiten

40 jaar Tilburg-Matagalpa

Een prestatie van formaat: 40 jaar lang al werken Tilburgers en *Matagalpinos* samen aan een eerlijke en duurzame wereld. Duizenden Tilburgers - kinderen, jongeren en volwassenen - hebben zich in al die jaren op een of andere manier hiervoor ingezet. Ze vroegen aandacht voor de situatie in Matagalpa, Nicaragua, ze bedachten activiteiten, ze zamelden geld in en ze deelden hun kennis. Docenten, leerlingen, ouders, vrouwen, milieu-activisten, tolken en vertalers, ondernemers, bedrijven, ambtenaren, verloskundigen, managers en nog meer groepen droegen hun steentje bij. De

Dank aan de gemeente Tilburg voor 40 jaar samenwerking

uren die vrijwilligers hebben ingezet zijn niet te tellen. Dankzij de subsidie van de gemeente Tilburg krijgen zij professionele ondersteuning. Zo kan meer worden bereikt en is de Stedenband nog steeds springlevend.

De viering van 40 jaar ging gepaard met een aantal activiteiten: in Matagalpa was er een feest tijdens het onderwijswerkbezoek, in Tilburg was er feest tijdens het bezoek van partner Janett Castillo, er is een digitale foto-expositie (klik hier) gemaakt én er is de enorme mural op de Pijnboomflat, ons cadeau aan de stad. Verderop meer hierover.

Mural Pijnboomflat fase 1

Educatie bij onderwijsinstellingen

Het onderwijs is de perfecte sector om te werken aan voorlichting, educatie en bewustwording. Daarom werken we al jaren samen met een aantal Tilburgs scholen en onderwijsinstellingen.

Eindelijk was er dit jaar weer een onderwijsreis. Acht docenten bereidden workshops voor op het gebied van rekenen en bewegen en gingen in de meivakantie op werkbezoek. Van twee scholen gingen nieuwe docenten - rekenexperts - mee. Twee trainers van het Marietje Kessels Project sloten zich bij de groep aan. Zij bieden weerbaarheidstrainingen aan kinderen, een thema dat zeer goed van pas komt in Nicaragua.

Eenmaal in Matagalpa bleek dat de docenten moesten improviseren, omdat werken op de openbare scholen en met de docenten onder schooltijd niet kon. Het Ministerie van Onderwijs gaf helaas geen toestemming aan de scholen om organisaties van buiten te ontvangen. De centrale workshop is toen in het weekend gegeven en in de week erna kon de groep toch een paar scholen bezoeken, de docenten aan het werk zien en feedback geven. De trainers van Marietje Kessels konden hun programma doen op de school Oasis, verbonden aan de kerk in de arme wijk Lucidia Mantilla. Tevens gaven ze een workshop aan psychologie studenten van de universiteit UNAN.

Op basisschool Panta Rhei is de opzet van de Matagalpaweken gewijzigd. Sinds vorig jaar steunt de school met de opbrengst van de jaarlijkse sponsorloop meerdere goede doelen. Matagalpa is er een van. Twee medewerkers/vrijwilligers gaven in juni gastlessen in alle groepen van de school. De sponsorloop vond plaats in het Leijpark en op woensdagavond was de feestavond voor ouders/familie. De Stedenband stond er ook met een kraam.

Docenten van de school Oasis proberen nieuwe werkvorm uit

Oefening - iets tekenen met je ogen dicht

Trainers René en Ronnie testen een meisje bij de oefening 'stevig staan'

Trainers Marietje Kessels dagen de leerlingen uit

Beatrix College

Het Beatrix College is de activiteiten van tweetalig havo aan het evalueren en herzien. Daarom was er dit jaar geen Nicaraguaweek. We zijn in gesprek over het al dan niet voortzetten van de activiteiten of het wijzigen ervan.

De contacten met de docent Engels van de school Solingalpa in Matagalpa verlopen moeizaam. Het feit dat de school geen internetverbinding heeft en geen smartboards etc. maakt het moeilijk om hier structureel aan te werken.

Wel vond dit jaar een extra gastles plaats bij Havo 4. De klas deed een project Global Studies en verdiepte zich in internationale organisaties en ngo's. Om de leerlingen uit de eerste hand te informeren was een aantal gastsprekers (van grote en kleine organisaties) uitgenodigd die ervaring hebben met ontwikkelingswerk, internationale hulp etc.

De scholierencompetitie is een project waaraan de groepen van Atheneum 5 jaarlijks meedoen. Switch organiseert het spel. Het Beatrix College speelt voor Matagalpa en strijdt in de Raadszaal tegen het Odulphus (gekoppeld aan een project in Kenia) en het Willem II College (gekoppeld aan Sierra Leone). Ze krijgen vragen over duurzaamheid, ontwikkelingssamenwerking en actuele internationale vraagstukken. Daaraan voorafgaand ontvangen ze een lespakket en krijgen ze een gastles. Die verzorgen wij op het Beatrix.

Murales

De Nicaraguaanse muurschilder Manuel Alániz is inmiddels een bekende gast in onze stad. Dit jaar deed hij opnieuw een project bij WijWest en ook op de Hubertus-school, een nieuw contact voor de Stedenband. Leerlingen leverden tekeningen aan als input voor de mural met de Global Goals als uitgangspunt.

En in november ging een droom in vervulling: Manuel realiseerde samen met de Tilburgse kunstenaar Paul Watty een groot kunstwerk op de zijmuur van de Pijnboomflat. Dit project vond plaats in het kader van 40 jaar Stedenband. Dank aan WonenBreborg voor de medewerking en de goede samenwerking!

Wethouder reikt beker uit aan leerlingen Beatrix

Leerlingen van basisschool Hubertus bij het resultaat

Werken aan een mural voor WijWest

Detail van mural

Alle muurschilderprojecten werden meegefinancierd door het LBSNN (de koepelorganisatie van gemeenten in Nederland die samenwerken met Nicaragua) en het programma Development

Education & Awareness Raising/DEAR van de Europese Unie.

Matagalpa bij events in de stad

Aan events geen gebrek in Tilburg en voor de Stedenband zijn het mooie momenten om Tilburgers te bereiken. In de zomerperiode van 2024 waren we present bij de Stadsbosdag, Mundial Korvel, Zomersmaak in Groeituin013, de boekenmarkt Boeken rond het Paleis. In het najaar was er een nieuw kleinschalig mondiaal festival in Tilburg Noord op initiatief van WonenBregburg. Wij stonden er met de Global Goals vogeltjesrace, sjoelbak en voetbaldoel. Op het relatief nieuwe Senses of Change in de Kanaalzone (Tilburg Oost) verzorgden wij met Café Matagalpa de koffie. Met de rozenactie (Tilburg Ten Miles) zijn we gestopt.

Vogels kleuren op de Stadsbosdag

Global Goals doelschieten in Tilburg Noord

Elektrospeel op Mundial Korvel

Kinderen in Tilburg Noord

Mural

Mural boven de ingang van de Pucciniflat

Affiche Senses of Change

Vogeltjesrace

Onze vogeltjesrace op de Tilburgse Kermis is inmiddels een begrip. Sinds 2023 staan we met deze attractie op de nostalgische kermis bij de Zeven Geitjes in het Wandelbos. Vele families bezoeken deze uitspanning en zeker in de zomer is het een drukte van belang. Deelnemers kiezen een van de Global Goals als doel en proberen vervolgens hun vogeltje als eerste over de finish te krijgen met een waterpistool. Daarnaast konden mensen Global Goals sjoelen (in 17 vakjes!) en kennismaken met onze koffie.

Fanatieke deelnemers

Fietstocht

De Vuelta fietstocht met duurzame afstapplaatsen ging dit jaar richting Riel en Hilvarenbeek, langs een biologische boerderij en met onderweg een puzzel.

Beursvloer

De Stedenband was ook aanwezig op de Beursvloer, bij een bridgedrive en bij de boekverkoop van Boek Winst in Rijen.

Een koffiepuzzel bij een afstapplaats van de Vuelta

Op de Beursvloer kun je zaken doen

Aandacht voor klimaat

De klimaatproblematiek is bij uitstek internationaal. De problemen en de gevolgen verbinden ons gewild en ongewild met mensen in andere landen. Denk aan extreme weersomstandigheden en de verbouw van koffie.

Sinds 2023 werkt de Stedenband samen met Milieudefensie. Jongeren die het traineeship Fair Future Generator volgen, kunnen bij ons een project doen. In 2024 ontvingen wij een trainee die uitgebreid research heeft gedaan naar informatie over de klimaatveranderingen in Midden-Amerika, Nicaragua en Matagalpa en de gevolgen voor de koffieteelt. Met deze informatie kunnen we het verhaal van onze koffie beter vertellen en onze klanten beter informeren.

Een project van Milieudefensie

Café Matagalpa

De sociale onderneming die Café Matagalpa is groeit gestaag en trekt ook nieuwe vrijwilligers en studenten die bezig zijn met de marketing, de sales en de promotie. Zij hebben actuele kennis en skills en kunnen daarmee de promotie professionaliseren. Maar zoals het gaat met jonge vrijwilligers zijn de periodes dat zij zich inzetten soms kort, dus de uitdaging is om de continuïteit te waarborgen. Dat lukt nog niet goed genoeg.

De koffie is te koop in de Wereldwinkel, via Goei Eete en in Groeituin013. In deze tuin, op de Stadscamping en op de sportscholen Wau Effect en Totaal Vitaal wordt hij geschonken aan medewerkers, vrijwilligers en klanten.

De Stedenband presenteerde zich met 'lezingen' over koffie bij Broodje Aap en bij de Verdiepingsmaaltijd. Tevens sloten we ons aan bij de netwerken 013Food en Business Open Duurzaam Tilburg om te kijken of we via die contacten onze social business verder kunnen ontwikkelen.

Goed nieuws is dat het is gelukt om een ruimte te vinden waar we met de Stedenband een winkel kunnen gaan uitbaten. In het Falcon gebouw aan de Piushaven gaan we een ruimte delen met Undici Keukens. We gaan koffie en tweedehands boeken verkopen. We hopen dat dit een stap is op weg naar een duurzame toekomst voor de Stedenband.

Koffiepromotie bij CookAllure in het Falcon-gebouw

Wau Effect personal training schenkt Café Matagalpa

Student Marieke presenteert haar adviezen

3. Resultaten

Jubileum

In Matagalpa vierden we het feest met 50 vrijwilligers, scholen en partnerorganisaties. In Tilburg kwamen zo'n 80 vrijwilligers, donateurs en partnerorganisaties naar de feestavond. De foto-expositie, die daar werd 'geopend', is in de periode daarna online 500 keer bekeken. De mural op de Pijnboomflat zorgde voor veel publiciteit en bereikte direct meer dan 200 bewoners en indirect vele omwonenden en andere Tilburgers via de media en de website van kunstenaar Paul Watty.

Studenten en docenten Pabo feliciteren de Stedenband

Educatie

Met het onderwijswerkbezoek gingen 8 docenten mee, 3 van hen werken op voor ons nieuwe scholen. Hun ervaringen vonden hun weg naar 230 collega's, 250 leerlingen en 150 familieleden en kennissen. Daarnaast bereikten de 2 trainers van het Marietje Kessels project 15 collega's en hun eigen netwerk en familie. Hun Polarsteps werd door ruim 80 mensen gevolgd. Het Brabants Dagblad besteedde er een artikel aan (indirect bereik in Tilburg 70.000 lezers). Inmiddels worden plannen gemaakt om een vervolg te geven aan de trainingen in een samenwerking met de universiteit Unan in Matagalpa. Op Panta Rhei bereikten we 650 leerlingen, 60 docenten en 1.300 ouders. Meer dan 80 procent van de kinderen was enthousiast. Bij het Beatrix College bereikten we 75 middelbare scholieren, 6 docenten en een onbekend aantal ouders.

Murales

Bij het project in samenwerking met WijWest bereikten we direct 20 bewoners, medewerkers en vrijwilligers en indirect vele omwonenden uit de Luchthavenbuurt. Op de Hubertus-school gaat het om 35 docenten en 280 leerlingen met hun ouders.

Events

Op alle wat kleinere evenementen en markten samen bereikten we zeker 1.000 personen. Bij het festival in Tilburg Noord kwamen 100 personen, vooral moeders en kinderen. Bij Senses of Change indirect 1000 bezoekers en 150 mensen aan de kraam.

Bewegen in de klas helpt het leren

Kermis

Bij de Zeven Geitjes (nostalgische kermis) kwamen ongeveer 1.500 bezoekers voor de vogeltjesrace.

Klimaat

De klimaat-trainee deed een interne activiteit zonder extern bereik.

Koffie

We hebben voor de koffie een paar nieuwe grootverbruikers als klant. Dit zijn sportscholen die 300 medewerkers en sporters bereiken. Ook op GroeiTuin013 en de Stadsamping bereiken we 200 medewerkers en vrijwilligers. Er meldden zich 11 nieuwe maandabonnees. We verkopen ruim 100 kilo koffie per maand, een verdubbeling ten opzichte van het begin, drie jaar geleden. Met de lezingen en het netwerken zijn 100 nieuwe mensen bereikt.

Schilders Manuel en Paul op de feestavond

Bij de pubquiz waren mooie prijzen te winnen

geld worden overgemaakt. Zij vallen niet onder de regeling voor ngo's, maar zijn een economische entiteit. In 2025 gaan zij aan de slag met deze fondsen om vrouwelijke koffieboeren weerbaar te maken tegen de klimaatveranderingen met nieuwe aanplant en een andere werkwijze op de plantages. Hoewel we op financieel gebied dus minder voor onze vrienden konden betekenen dan in andere jaren, lukte het toch om groepen kinderen, docenten en koffieboeren te ondersteunen. De projecten droegen bij aan de volgende Global Goals: Kwaliteitsonderwijs, Gendergelijkheid, Eerlijk werk en economische groei, Verantwoorde consumptie en productie, Klimaatactie en Partnerschap.

Ondernemer Lidia heeft nu ook een vitrine

Op zoek naar boeken

Koffieboer laat zijn nieuwe planten zien

Janett bij de Global Goals

Jongens Hormiguitas kleuren vogels

Eerst straatkind, nu directeur van de school El Tambor

4. Vooruitblik

Sinds 2024 is er een perspectiefgroep actief binnen de Stedenband. Zij hebben onderling en met diverse mensen in ons netwerk gesproken over ideeën voor een duurzame toekomst voor de Stedenband. Het

meest kansrijk werd bevonden een combinatie van wereldburgerschap en ondernemerschap. Het jaar 2025 gaan we deze plannen verder uitwerken en ook kijken wat we in Matagalpa nog wel kunnen (blijven) doen.

In 2025 gaan wij wat het ondernemen betreft het avontuur al aan: we verhuizen en starten met een winkel. In de winkel verkopen we pakken koffie en goede kwaliteit tweedehands boeken. Stichting Boek winst is hierin onze partner. Vanaf het tweede kwartaal zijn wij te vinden in het bedrijfsverzamelgebouw Falcon aan de Piushaven. Daar willen we ook weer meer aandacht vragen voor ons toerismeproject en de stedenbandreizen opnieuw onder de aandacht brengen.

We merken dat jonge vrijwilligers en studenten ons goed weten te vinden via de vrijwilligersbank.

Zonsondergang in Matagalpa

Vrijwilligers bij de Nieuwjaarswandeling

Planten voor de school

Meedoen?

Houd onze Agenda in de gaten voor alle activiteiten, [klik hier](#).

Heb je ideeën of ervaring? Van harte welkom!

'Keep the good things going'